

V Bruselu dne 5.2.2016
COM(2016) 47 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o pokroku při provádění nařízení (ES) č. 391/2009 a směrnice 2009/15/ES, kterou se stanoví společná pravidla a normy pro subjekty pověřené inspekce a prohlídkami lodí a pro související činnosti námořní správy

1. ÚVOD

V rámci třetího balíčku pro námořní bezpečnost přijaly Evropský parlament a Rada v roce 2009 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009, kterým se stanoví společná pravidla a normy pro subjekty pověřené inspekcemi a prohlídkami lodí (dále jen „nařízení“)¹, a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/15/ES, kterou se stanoví společná pravidla a normy pro subjekty pověřené inspekcemi a prohlídkami lodí a pro související činnosti námořní správy (dále jen „směrnice“)². Cílem této zprávy je informovat Evropský parlament a Radu o pokroku při provádění těchto předpisů v souladu s článkem 17 nařízení a článkem 12 směrnice.

2. SOUVISLOSTI

Nařízení a směrnice zrušily směrnici Rady 94/57/ES³ a tvoří jeden ucelený soubor právních předpisů, který vytváří právní rámec pro subjekty pověřené inspekcemi a prohlídkami lodí (tzv. *uznané subjekty*) v rámci EU.

Směrnice upravuje vztahy mezi členskými státy, které jednají jako státy vlajky, a uznaným subjektem (uznanými subjekty), kterému/kterým členské státy udělují oprávnění k vykonávání úkolů jejich jménem v souvislosti se zákonným osvědčením pro lodě plující pod jejich vlajkou.

Nařízení stanoví kritéria pro uznávání uznaných subjektů a jejich povinnosti zahrnující jak klasifikační činnosti, tak činnosti vyplývající ze zákona. Tyto požadavky jsou strukturální a systémové povahy a vycházejí převážně z mezinárodních norem. Jejich cílem je zajistit, aby uznané subjekty EU důsledně uplatňovaly své předpisy a postupy na základě přísného systému zabezpečování kvality u všech lodí zařazených v jejich rejstřících bez ohledu na jejich vlajku.

Nařízení také upravuje proces udělování a zrušení uznání EU, ukládá pravidelné hodnocení uznaných subjektů Komisí a stanoví systém sankcí v případě nedodržení požadavků.

Pokud si členský stát přeje *udělit oprávnění* určitému subjektu, aby jeho jménem vykonával inspekce a prohlídky týkající se zákonných osvědčení a jejich souladu s mezinárodními úmluvami, musí tyto úkoly svěřit pouze *uznanému subjektu*, kterým se rozumí subjekt uznaný v souladu s tímto nařízením⁴.

Proces uznávání je řízen centrálně a uznání uděluje Komise. Jakmile subjekt získá uznání na úrovni EU, má možnost uzavírat dvoustranné dohody s kterýmkoli členským státem, a

¹ Úř. věst. L 31, 28.5.2009, s.11, ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1355/2014, Úř. věst. L 365, 19.12.2014, s. 82.

² Úř. věst. L 131, 28.5.2009, s.47, ve znění prováděcí směrnice Komise 2014/111/EU, Úř. věst. L 366, 20.12.2014, s. 83.

³ Směrnice Rady 94/57/ES ze dne 22. listopadu 1994, kterou se stanoví společná pravidla a normy pro subjekty pověřené inspekcemi lodí a prohlídkami lodí a pro související činnosti námořní správy Úř. věst. L 319, 12.12.1994, s. 20, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Příloha I nařízení stanoví minimální kritéria pro subjekty, aby jim bylo uděleno nebo zachováno uznání v EU.

ten nemůže odmítnout, pouze omezit počet uznaných subjektů, kterým udělí oprávnění k výkonu činností pod svou vlajkou.

Výbor pro námořní bezpečnost a zabránění znečištění z lodí (COSS)⁵ je Komisi nápomocen při provádění těchto právních předpisů podle článku 6 směrnice resp. článku 12 nařízení.

3. SEZNAM UZNANÝCH SUBJEKTŮ

3.1. Právní základ pro uznání a zachování stávajících uznání

Následující ustanovení nařízení upravují postup uznávání a zachování uznání udělených před rokem 2009 podle směrnice Rady 94/57/ES:

- článek 4: rozhodnutí o uznání udělovaném Komisí v souladu s přezkumným postupem stanoveným v nařízení (EU) č. 182/2011⁶; příslušný právní subjekt, který by měl být držitelem uznání; omezené uznání; zveřejnění seznamu uznaných subjektů,
- článek 15: zachování uznání a přezkum omezených uznání udělených podle směrnice 94/57/ES před vstupem tohoto nařízení v platnost,
- článek 16: ověřování právního subjektu, který by měl být držitelem uznání; rozhodnutí o odpovídající změně uznání.

3.2. Změny v seznamu

V roce 2007 existovalo třináct subjektů, které byli držiteli uznání EU⁷. Od té doby se seznam měnil takto:

- omezené uznání subjektu „Registro Internacional Naval, SA“ (RINAVE) skončilo dne 18. dubna 2008 a nebylo obnoveno⁸,
- deset organizací si při vstupu tohoto nařízení v platnost v roce 2009 v souladu s článkem 15 tohoto nařízení zachovalo svá uznání (bez omezení);
- uznání subjektu „Polish Register of Shipping“ (PRS) bylo zachováno a prodlouženo bez omezení⁹ v souladu s článkem 15 nařízení,

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2099/2002, Úř. věst. L 324, 29.11.2002, s. 1, naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 530/2012, Úř. věst. L 172, 30.6.2012, s. 3.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí, Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁷ Seznam subjektů uznaných na základě směrnice Rady 94/57/ES, kterou se stanoví společná pravidla a normy pro subjekty pověřené inspekcemi lodí a prohlídkami lodí a pro související činnosti námořní správy (2007/C 135/04), Úř. věst. C 131, 19.6.2007, s. 4.

⁸ Rozhodnutí Komise 2005/311/ES ze dne 18. dubna 2005 o prodloužení omezeného uznání „RINAVE – Registro Internacional Naval, SA“, Úř. věst. L 99, 19.4.2005, s. 15.

- omezené uznání subjektu Hellenic Register of Shipping (HRS) skončilo dne 30. srpna 2010 a nebylo obnoveno¹⁰.

V poslední době se seznam uznaných subjektů změnil takto:

- v roce 2013, po spojení subjektů „Det Norske Veritas (DNV) a „Germanischer Lloyd (GL), Komise změnila uznání subjektu DNV a v souladu s článkem 4 a 16 nařízení ho udělila novému příslušnému právnímu subjektu „DNV GL AS“¹¹,
- v roce 2014 Komise udělila uznání „Croatian Register of Shipping“ (CRS)¹² v souladu s článkem 4 nařízení,
- v roce 2015 Komise pozměnila uznání čtyř organizací podle článku 16 tohoto nařízení a každé z nich udělila jejich příslušné právnické osobě, která by měla být držitelem uznání¹³.

3.3. Seznam uznaných subjektů EU od května 2015

Podle čl. 4 odst. 5 nařízení Komise vypracuje, aktualizuje a zveřejňuje seznam subjektů uznaných v souladu s tímto nařízením.

Za tímto účelem přijala Komise rozhodnutí Komise (EU) 2015/669¹⁴ ze dne 24. dubna 2015, kterým se zrušuje rozhodnutí 2007/421/ES o zveřejnění seznamu uznaných subjektů, které byly oznámeny členskými státy v souladu se směrnicí Rady 94/57/ES, kterým se generální ředitel pro mobilitu a dopravu zmocňuje zveřejnit seznam uznaných subjektů, a kdykoli to bude zapotřebí, jej aktualizovat.

Aktualizovaný seznam byl zveřejněn dne 19. května 2015 jako sdělení Evropské komise (2015/C 162/06)¹⁵ a zahrnuje jedenáct organizací: *American Bureau of Shipping (ABS)*; *Bureau Veritas SA — Registre international de classification de navires et d'aeronefs (BV)*; *China Classification Society (CCS)*; *Croatian Register of Shipping (CRS)*; *DNV GL AS*; *KR (Korean Register)*; *Lloyd's Register Group LTD (LR)*; *Nippon Kaiji Kyokai*

⁹ Rozhodnutí Komise 2009/728/ES ze dne 30. září 2009, kterým se bez omezení prodlužuje uznání udělené Společenstvím subjektu Polski Rejestr Statków, Úř. věst. L 258, 1.10.2009, s. 34.

¹⁰ Rozhodnutí Komise 2009/354/ES ze dne 30. března 2009 o rozšíření omezeného uznání Hellenic Register of Shipping (HRS) Společenstvím, Úř. věst. L 109, 30.4.2009, s. 42.

¹¹ Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/765/EU ze dne 13. prosince 2013 o změně uznání Det Norske Veritas podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009, Úř. věst. L 338, 17.12.2013, s. 107.

¹² Prováděcím rozhodnutí Komise 2014/281/EU ze dne 14. května 2014, kterým EU uznává chorvatský rejstřík lodí podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009, Úř. věst. L 145, 16.5.2014, s. 43.

¹³ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/668 ze dne 24. dubna 2015 o změně uznání některých subjektů v souladu s článkem 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009, Úř. věst. L 110, 17.12.2013, s. 22.

¹⁴ Úř. věst. L 110, 24.4.2015, s. 24.

¹⁵ Úř. věst. C 162, 19.5.2015, s. 5.

General Incorporated Foundation (ClassNK); Polish Register of Shipping (PRS); RINA Services S.p.A.; Russian Maritime Register of Shipping (RS).

4. POUŽITÍ UZNANÝCH SUBJEKTŮ ČLENSKÝMI STÁTY, KTERÉ JEDNAJÍ JAKO STÁTY VLAJKY

4.1. Provedení směrnice 2009/15/ES

Podle článku 13 směrnice měly členské státy povinnost dokončit provedení směrnice do vnitrostátního práva do 17. června 2011. Komise posoudila úplnost provedení směrnice členskými státy a shledala je jako celkově uspokojivé.

4.2. Spolupráce mezi členskými státy a uznanými subjekty

Článek 5 směrnice stanoví, že členské státy, které se rozhodnou udělit oprávnění uznanému subjektu, zahájí formální spolupráci s uznaným subjektem ve formě písemné dohody nebo rovnocenného právního nástroje. Podle odstavce 4 tohoto článku musí každý členský stát poskytnout Komisi přesné informace o spolupráci s uznanými subjekty.

Všechny členské státy, které využívají jeden nebo více uznaných subjektů, poskytly o své spolupráci požadované informace, včetně případných změn nebo aktualizací. Komise ověřila, zda jsou uvedené dohody v souladu s požadavky.

Všechny členské státy s výjimkou jednoho uzavřely dohody s jedním nebo několika uznanými subjekty. Počet dohod uzavřených jednotlivými členskými státy se pohybuje od jedné do deseti s průměrným počtem šesti uznaných subjektů na každý členský stát, kterým bylo uděleno oprávnění.

Počet dohod uzavřených uznanými subjekty EU s členskými státy se pohybuje od jedné do dvaceti pěti s průměrným počtem čtrnácti dohod na uznaný subjekt.

Podle článku 8 směrnice členský stát může, pokud usoudí, že některý uznaný subjekt nemůže být nadále pověřen vykonáváním úkolů podle článku 3 (inspekce, prohlídky a/nebo vydání zákonných osvědčení) jeho jménem, toto oprávnění pozastavit či odebrat. V takovém případě členský stát neprodleně uvědomí Komisi a uvede hlavní důvody tohoto rozhodnutí¹⁶. Od vstupu směrnice v platnost Komise žádné takové oznámení nezaznamenala.

4.3. Kontrola uznaných subjektů členskými státy

Každý členský stát se přesvědčí, zda uznané subjekty jednající jeho jménem skutečně vykonávají úkoly, které jim byly svěřeny u lodí plujících pod jeho vlajkou. Za tímto účelem provede každý členský stát kontrolu každého uznaného subjektu jednajícího jeho jménem alespoň jednou za dva roky a podá ostatním členským státům a Komisi zprávu o jejích výsledcích (článek 9 směrnice).

Obecně členské státy tuto povinnost splnily a Komisi v souladu s požadavky své kontrolní zprávy podaly¹⁷. Směrnice však nestanoví žádný zvláštní požadavek, pokud jde

¹⁶ Výjimku tvoří případy ukončení dohody o oprávnění z podnětu uznaného subjektu nebo po vzájemné dohodě mezi členským státem a dotčeným uznaným subjektem.

¹⁷ Jeden členský stát tuto povinnost nesplnil; v současnosti probíhá řízení o nesplnění povinnosti.

o strukturu, obsah a míru podrobností kontrolních zpráv. Úplnost a kvalita zpráv se tak u jednotlivých členských států významně liší. Komise zahájila jednání s členskými státy s cílem dohodnout se na seznamu minimálních prvků, které by zpráva měla obsahovat.

Členské státy musí rovněž provádět kontroly uznaných subjektů jako státy přístavu (článek 10 směrnice) a oznamovat Komisi a ostatním členským státům „*případy lodí představujících vážnou hrozbu pro bezpečnost a životní prostředí nebo případy známek zvláště nedbalého chování uznaných subjektů.*“ Komise dosud žádné takové oznámení ze strany členských států nezaznamenala.

5. DOHLED A KONTROLY UZNANÝCH SUBJEKTŮ NA ÚROVNI EU

5.1. Pravidelná hodnocení

Právní rámec

Podle článku 8 nařízení „*Komise spolu s členským státem, který podal žádost o uznání, hodnotí [...] alespoň každé dva roky všechny uznané subjekty.*“ „*Hodnocení může zahrnovat prohlídku regionálních poboček uznaného subjektu a namátkovou inspekci lodí v provozu i ve výrobě za účelem kontroly činnosti uznaného subjektu.*“ Komise provádí toto hodnocení s cílem 1) ověřit, zda uznané subjekty plní své povinnosti vyplývající z tohoto nařízení a splňují minimální kritéria uvedená v příloze I nařízení; 2) analyzovat každý konkrétní projev neplnění povinností a jeho (možné) důsledky, pokud jde o bezpečnost a ochranu životního prostředí.

Návštěvy a inspekce

Komise pověřila Evropskou agenturu pro námořní bezpečnost (EMSA)¹⁸, aby jejím jménem provedla nezbytné technické návštěvy a inspekce uvedené výše. Tato praxe byla uzákoněna poslední změnou nařízení, kterým se zřizuje agentura EMSA¹⁹, v němž se stanoví, že „*Agentura vykonává inspekce jménem Komise podle požadavků závazných právních aktů Unie, pokud jde o subjekty uznané Unií v souladu s nařízením (ES) č. 391/2009 (...)*“.

Cílem je poskytnout Komisi faktické podklady a technické analýzy potřebné pro vypracování hodnocení. Toto uzákonění agentury EMSA rovněž umožnilo, aby si v této oblasti vytvořila značné odborné znalosti a udržela tým kvalifikovaných inspektorů²⁰.

S cílem posílit účinnost a efektivitu pravidelných hodnocení byl vyvinut přístup založený na rizicích určený pro plánování, přípravu a provádění návštěv a inspekcí, který by se opíral o širokou škálu informací a údajů (např. zjištění předchozích posouzení, zprávy z členských států, statistiky o lodích a zaměstnancích, dohled nad stavbou lodí, nehodovost, údaje státní přístavní inspekce atd.).

¹⁸ Evropská agentura pro námořní bezpečnost byla zřízena v roce 2002 jako součást balíčku „Erika II“. Inspekce uznaných subjektů byla jednou z prvních činností agentury po zahájení jejího provozu.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002, kterým se zřizuje Evropská agentura pro námořní bezpečnost (Úř. věst. L 208, 5.8.2002, s. 1), naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 100/2013 (Úř. věst. L 39, 9.2.2013, s. 31).

²⁰ Agentura EMSA zaměstnává devět inspektorů na plný pracovní úvazek, kteří provádí inspekce uznaných subjektů a vykonají až dvacet návštěv/inspekcí ročně v různých zemích a regionech světa.

Od června 2009, kdy nařízení vstoupilo v platnost, do konce roku 2014 (pět a půl roku) provedla agentura EMSA 111 návštěv a inspekcí, včetně 31 návštěv v ústředích, 66 v pobočkách a 14 inspekci lodí. Přibližně 40 % návštěv proběhlo v zemích EU/EHP a 60 % ve třetích zemích²¹.

Posouzení Komise a náprava nedostatků

Komise pravidelně a komplexně (na základě zjištění agentury EMSA, technických analýz a případně doporučení) posuzuje, zda uznané subjekty dodržují povinnosti a minimální kritéria stanovené v nařízení.

Pravidelné hodnocení se zaměřuje na systematický výkon subjektu a spojuje různé analytické přístupy za účelem stanovení možných příčin zjištěných problémů, jakož i rozsahu a závažnosti jejich potenciálních důsledků. Hodnocení je určeno dotyčnému uznanému subjektu a obsahuje rozsáhlý popis a hodnocení příslušných aspektů zjištěného nedodržování povinností, které doprovází výzva k provedení strukturálních nápravných a preventivních opatření s cílem napravit uvedené nedostatky a zabránit jejich opakování²².

Nápravná a preventivní opatření přijatá uznanými subjekty byla velmi rozmanitá a sahala od úpravy konkrétních prvků jejich systémů až po jejich úplné přepracování. Uznané subjekty spolupracovaly doposud účinně a transparentně, což dosvědčuje jejich profesionalitu a závazek ohledně zajištění bezpečnosti.

Konsolidované výsledky návštěv, inspekci a hodnocení jsou minimálně jednou za dva roky projednávány s členskými státy ve výboru COSS, odkud pak i vnitrostátní správní orgány získávají cenné informace pro účely vlastních kontrol uznaných subjektů, kterým v rámci směrnice udělují oprávnění (oddíl 4.3).

5.2. Vymáhání a donucovací pravomoci Komise

Problémy s neplněním povinností vyplývajících z nařízení ze strany uznaných subjektů se obvykle řeší v rámci pravidelných hodnocení (článek 8), která spočívají ve sledování provádění příslušných nápravných opatření přijatých uznanými subjekty v reakci na hodnocení Komise a ve společných diskusích o průřezových otázkách.

Bez ohledu na výše uvedené má Komise rovněž zvláštní donucovací pravomoci, tak aby „nesplnění povinností ze strany uznaného subjektu bylo možné řešit rychle, účinně a přiměřeně“ (10. bod odůvodnění nařízení), tedy možnost formálně uznaný subjekt

²¹ To zahrnuje značný počet návštěv ve východní Asii a na Dálném východě, kde se většina činností spojených se stavbou lodí v současné době odehrává. Polovina uznaných subjektů EU má rovněž svá sídla ve třetích zemích: ABS (USA), CCS (Čína), ClassNK (Japonsko), KR (Jižní Korea) a RS (Rusko).

²² Například analýza hlavních příčin opakovaného selhání při uplatňování požadavku úmluvy týkajícího se stavby lodí (jak se uvádí v několika inspekčních zprávách a vychází najevo při nahlédnutí do některých zpráv o prohlídkách) vedla k identifikaci systémového selhání daného subjektu při procesu aktualizace a uchování jeho předpisů, zatímco analýza důsledků vedla k závěru, že příslušná prohlídka určité skupiny lodí nebyla provedena v souladu s příslušnými platnými bezpečnostními požadavky. Dotčený uznaný subjekt změnil svůj systém zajišťování kvality, aby jeho pravidla a postupy byly průběžně aktualizovány (prevence), a připravil plán nových inspekci lodí, kterých se nedostatky mohly týkat (náprava).

požádat, aby ve stanovených lhůtách provedl preventivní a nápravná opatření (článek 5) a možnost ukládat pokuty a/nebo pravidelné penále (článek 6).

Pokud by výše uvedená opatření nesplnila svůj účel nebo by subjekt jiným způsobem představoval nepřijatelnou hrozbu pro bezpečnost nebo životní prostředí, může Komise zrušit uznání subjektu v souladu s přezkumným postupem²³ poté, co dotčený uznávaný subjekt dostane příležitost k vyjádření (článek 7).

Do této chvíle neměla Komise zapotřebí uplatnit články 5, 6 nebo 7.

Podle čl. 14 odst. 2 nařízení a v zájmu transparentnosti a právní jistoty přijala Komise nařízení Komise (EU) č. 788/2014²⁴, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro ukládání pokut a penále a zrušení uznání subjektů pověřených inspekcemi a prohlídkami lodí podle článků 6 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009, proto aby metodika Komise pro výpočet pokut a penále, včetně zvláštních kritérií pro posuzování závažnosti případu a rozsahu ohrožení bezpečnosti nebo ochrany životního prostředí, byla dotčeným subjektům předem známa.

5.3. Výkonnost v oblasti bezpečnosti a zabránění znečišťování

Uznání se uděluje (a zachovává) na základě kvality a bezpečnosti, kterou subjekt poskytuje. Nařízení proto stanoví (čl. 14 odst. 1), že Komise přijme kritéria měření účinnosti pravidel a postupů, jakož i výkonnosti uznaného subjektu z hlediska bezpečnosti jím klasifikovaných lodí a zabránění znečištění způsobovanému těmito loděmi s přihlédnutím zejména k údajům poskytnutým systémem Pařížského memoranda o porozumění o státní přístavní inspekci nebo jinými systémy, a kritéria pro určení, zda se má tato výkonnost považovat za nepřijatelnou hrozbu pro bezpečnost nebo životní prostředí. Obdobný požadavek byl obsažen ve (zrušené) směrnici 94/57/ES, což vedlo k přijetí rozhodnutí Komise 2009/491/ES o kritériích pro rozhodování o tom, kdy lze činnost subjektu jednajícího jménem státu vlajky považovat za nepřijatelné ohrožení bezpečnosti a životního prostředí²⁵.

Toto rozhodnutí začalo platit ve stejnou dobu, kdy vstoupilo v platnost nařízení. Kombinuje údaje státní přístavní inspekce²⁶ (zadržení související s uznaným subjektem) vygenerované systémem Pařížského a Tokijského memoranda o porozumění a s údaji pobřežní stráže Spojených států do jednoho celkového souboru.

Komise toto rozhodnutí provedla a o výsledky se pravidelně podělila s členskými státy. Od roku 2009 uznané subjekty EU vykazovaly podle těchto kritérií soustavně „dostatečnou“ až „vysokou“ výkonnost.

Komise začala připravovat podmínky pro provádění čl. 14 odst. 1 nařízení, které zahrnují přezkum rozhodnutí Komise 2009/491/ES.

²³ V souladu s čl. 13 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) č. 182/2011.

²⁴ Úř. věst. L 214, 19.7.2014, s. 12 a Úř. věst. L 234, 7.8.2014, s. 15.

²⁵ Úř. věst. 162, 25.6.2009, s. 6.

²⁶ Počet zadržení souvisejících s uznaným subjektem, tj. počet lodí zadržených orgány státní přístavní inspekce kvůli tzv. nedostatkům odůvodňujícím zadržení (závažné nedostatky v plnění požadavků úmluv), které lze přičíst činnosti/odpovědnosti uznaného subjektu.

6. MEZINÁRODNÍ ROZMĚR

6.1. Evropský hospodářský prostor

Nařízení i směrnice mají význam pro Dohodu o Evropském hospodářském prostoru (EHP)²⁷, stejně jako tomu bylo v případě (zrušené) směrnice Rady 94/57/ES). Od roku 2009 se však Smíšenému výboru EHP nepodařilo začlenit nařízení a směrnici do příslušné přílohy dohody kvůli odmítavému stanovisku některých států ESVO EHP, které tento proces zdržují dodnes. Tyto státy nadále uplatňují směrnici Rady 94/57/ES²⁸. Výsledkem je řada rozdílů při uplatňování požadavků na uznané subjekty působící v EHP, což je v rozporu s cílem Dohody o EHP.

6.2. Předpis Mezinárodní námořní organizace pro uznané subjekty

V 8. bodě odůvodnění směrnice se stanoví: „*Velké množství subjektů uznaných členskými státy Mezinárodní námořní organizace (IMO) ve světě nezaručuje náležité provádění pravidel ani spolehlivost při jednání jménem správy, neboť nemají vytvořeny příslušné systémy ani dostatek zkušeností, na které by se mohly spolehnout a které by jim umožnily vykonávat povinnosti vysoce profesionálním způsobem*“²⁹.“ Majíce na paměti, že společná pravidla a normy pro uznané subjekty by měly větší dopad na bezpečnost, pokud by byly přijaty a vymáhány na celosvětové úrovni, spoluzákonodárci ve 4. bodě odůvodnění nařízení uvedli, že „*členské státy a Komise by měly podpořit vypracování mezinárodního předpisu pro uznané subjekty ze strany IMO*“.

Členské státy a Komise aktivně přispěly k vypracování takového předpisu v rámci příslušných výborů IMO. Na konci roku 2012 schválila organizace IMO konečné znění předpisu organizace IMO pro uznané subjekty (dále jen „předpis pro uznané subjekty“), ale podle posouzení Komise by některé pozměňovací návrhy v případě jejich přijetí byly v rozporu s platnými právními předpisy EU nebo by v jejich rámci způsobovaly závažné rozpory.

Protože tato otázka spadá do pravomoci EU, stanovila Rada postoj členských států³⁰ na úrovni IMO, kterým členské státy zmocnila, aby vyjádřily svůj souhlas, že se cítí být vázány uvedeným předpisem s upozorněním, že jej považují za minimální normu a že nic

²⁷ Dohoda o Evropském hospodářském prostoru, která vstoupila v platnost dne 1. ledna 1994, sdružuje členské státy EU a tři státy EHP/ESVO – Island, Lichtenštejnsko a Norsko – v rámci jednotného trhu, tzv. „vnitřního trhu“. Dohoda o EHP stanoví, že právní předpisy EU týkající se čtyř svobod – volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu – budou provedeny do vnitrostátního práva ve všech 31 státech EHP. V rámci vnitřního trhu zaručuje dohoda občanům a hospodářským subjektům v EHP rovná práva a povinnosti.

²⁸ Směrnice Rady 94/57/ES je platná ve znění naposledy pozměněném směrnicí 2002/84/ES; viz Dohoda o EHP, příloha XIII část V bod 55b, s. 55.

²⁹ V té době neexistoval žádný konsolidovaný soubor pravidel nebo norem závazné povahy na úrovni IMO, kterým se řídí uznávání, registrace a kontroly uznaných subjektů státy vlajky.

³⁰ Rozhodnutí Rady 2013/268/EU ze dne 13. května 2013 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v rámci Mezinárodní námořní organizace (IMO) k přijetí některých předpisů a souvisejících změn některých úmluv a protokolů, Úř. věst. L 155, 7.6.2013, s. 3.

v něm nelze vykládat tak, že by omezovalo plnění jejich povinností podle práva EU, pokud jde o tři výslovně uvedené body³¹.

Jak nařízení a směrnice předpokládají, Komise v těchto případech použila tzv. „postup kontroly shody“ (ochranný mechanismus), aby zabránila automatickém začlenění některých ustanovení předpisu pro uznané subjekty do práva Unie, která by byla buď neslučitelná s platnými právními předpisy EU, nebo by mohla mít negativní vliv na bezpečnostní normy EU³². Uvedený postup Komise dokončila v prosinci 2014, krátce před vstupem předpisu pro uznané subjekty v platnost³³.

7. JINÉ MECHANISMY STANOVENÉ V NAŘÍZENÍ

7.1. Ustanovení čl. 10 odst. 1 – Technické a procedurální podmínky vzájemného uznávání osvědčení o třídě pro materiál, součásti a vybavení

Při sledování cíle volného pohybu služeb pro klasifikační společnosti uznané EU nařízením vyžaduje, aby uznané subjekty navzájem spolupracovaly s cílem dosáhnout harmonizace pravidel a aby se ve vhodných případech dohodly na technických a procedurálních podmínkách vzájemného uznávání osvědčení o třídě pro materiál, vybavení a součásti na základě rovnocenných norem, přičemž by jako vzor měly sloužit nejpřísnější a nejdůslednější normy. Tento mechanismus vychází do značné míry ze zásad samoregulace a partnerství s příslušnými zúčastněnými stranami v námořním odvětví.

V souladu s čl. 10 odst. 2 nařízení Komise posoudila provádění výše uvedených ustanovení ze strany uznaných subjektů EU³⁴ a koncem července 2015 předložila Evropskému parlamentu a Radě zprávu³⁵ vypracovanou na základě nezávislé studie³⁶. Tato zpráva mimo jiné dochází k závěru, že režim vytvořený a prováděný uznanými subjekty EU je v souladu s čl. 10 odst. 1 nařízením.

³¹ Prohlášení připojené k rozhodnutí Rady 2013/268/EU: 1. definice „zákonných osvědčení“ a „osvědčení o třídě“; 2. rozsah povinností a kritérií stanovených pro uznané subjekty a 3. povinnosti Evropské komise při uznávání a hodnocení uznaných subjektů a případném ukládání nápravných opatření nebo sankcí těmto subjektům.

³² Nařízení a směrnice obsahují dynamické odkazy na „mezinárodní úmluvy“, a to znamená, že změny úmluv se automaticky stávají součástí práva Unie ve chvíli, kdy vstoupí v platnost na mezinárodní úrovni. Tyto změny však mohou být vyloučeny v souladu s postupem kontroly shody stanoveným v článku 5 nařízení (ES) č. 2099/2002.

³³ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1355/2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 391/2009 (Úř. věst. L 365, 19.12.2014, s. 82) a prováděcí směrnice Komise 2014/111/EU ze dne 17. prosince 2014, kterou se mění směrnice 2009/15/ES s ohledem na přijetí určitých předpisů a souvisejících změn některých úmluv a protokolů Mezinárodní námořní organizací (IMO) (Úř. věst. L 366, 20.12.2014, s. 83).

³⁴ Další informace: <http://www.euromr.org>

³⁵ COM(2015) 382 final.

³⁶ <http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/doc/2015-05-29-report-mutual-recognition.pdf>

7.2. Článek 11 – Zřízení nezávislého útvaru pro hodnocení a osvědčování kvality

Nařízení stanoví, že uznané subjekty do 17. června 2011 zřídí a udržují nezávislý útvar pro hodnocení a osvědčování kvality, jehož hlavním cílem je hodnocení a osvědčování systémů řízení kvality uznaných subjektů, poskytování výkladu norem řízení kvality šitých na míru zvláštní povaze uznaných subjektů a přijímání individuálních a kolektivních doporučení ke zlepšování postupů a mechanismů vnitřní kontroly uznaných subjektů.

Útvar byl založen v listopadu 2010 v Londýně (Spojené království) jakožto obecně prospěšná (nezisková) společnost s ručením omezeným, která má název „QACE – Útvar pro hodnocení a osvědčování kvality subjektů uznaných Evropskou unií (CIC)“³⁷.

Podle čl. 11 odst. 6 a 7 nařízení posoudila Komise za pomoci agentury EMSA vývoj a provoz útvaru QACE za posledních pět let a ve výboru COSS členským státům předložila zprávu o výsledcích a následných opatřeních přijatých v reakci na její hodnocení.

Komise je obecně s činností útvaru QACE spokojena a útvar lze nyní považovat za samostatný subjekt certifikovaný v souladu s normou ISO 9001: 2008.

Řídící struktura útvaru QACE stanoví jasné rozlišení mezi podnikatelskou a provozní činností, takže se zdá, že útvar QACE funguje nezávisle na uznaných subjektech.

Co se týče hodnocení a osvědčování systémů řízení kvality uznaných subjektů, Komise bere na vědomí úsilí vynakládané útvaru QACE za účelem spolupráce se soukromým systémem osvědčení kvality řízeným Mezinárodním sdružením klasifikačních společností a podporuje další spolupráci, pokud přispívá k dosažení plného uplatňování požadavků nařízení.

8. ZÁVĚRY

S ohledem na skutečnosti uvedené v předchozích oddílech se Komise domnívá, že díky společnému úsilí členských států, Komise a agentury EMSA a spolupráci mezi nimi došlo při provádění směrnice 2009/15/ES a nařízení (ES) č. 391/2009 od roku 2009 k jasnému pokroku.

Prakticky všechna ustanovení nařízení a směrnice byla provedena požadovaným způsobem, takže různé činnosti, mechanismy, programy a pracovní postupy jsou nyní zavedeny a fungují.

Na posouzení dopadu těchto právních předpisů se zdá být příliš brzy, prioritou by mělo být naopak další provádění stávajícího rámce.

³⁷ Další informace: <http://qace.co>, včetně ročních zpráv útvaru QACE 2012, 2013 a 2014.